

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

199

Na osnovu člana 17. stav 2. i člana 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 76. sjednici održanoj 12. februara 2009. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O SOLI ZA LJUDSKU ISHRANU

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

- (1) Pravilnikom o soli za ljudsku ishranu (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđuju se osnovni uslovi kvaliteta i zdravstvene ispravnosti koje mora ispunjavati so koja se koristi u ljudskoj ishrani i prehrambenoj industriji, a s ciljem zaštite zdravlja ljudi.
- (2) Uslovi kvaliteta i zdravstvene ispravnosti utvrđene ovim Pravilnikom moraju biti ispunjeni u proizvodnji, preradi, obradi i distribuciji soli.

Član 2.
(Definicija)

- (1) So za ljudsku ishranu je proizvod kristalizacije slanah rastvora, koji se uglavnom sastoje od natrijevog hlorida (NaCl).
- (2) Zavisno od porijekla i načina proizvodnje, so, osim natrijevog hlorida, može sadržavati i druge mineralne sastojke u različitim količinama, i to: kalcijev, kalijev, magnezijev i natrijev sulfat, karbonat i bromid, kao i kalcijev, kalijev i magnezijev hlorid.
- (3) Zavisno od porijekla i načina proizvodnje, u soli za ljudsku ishranu mogu se nalaziti i prirodni kontaminanti u skladu s posebnim propisom o kontaminantima.

Član 3.
(Upotreba)

So za ljudsku ishranu, u smislu ovog Pravilnika, proizvod je koji se koristi:

- a) za proizvodnju hrane namijenjene ljudskoj ishrani;
- b) kao dodatak hrani;
- c) kao nosilac za prehrambene aditive, začine i biološki vrijedne materije (vitamine i minerale).

Član 4.
(Upotreba aditiva)

Pri proizvodnji soli za ljudsku ishranu, s obzirom na tehnološki postupak, mogu se koristiti aditivi u skladu s Pravilnikom o uslovima upotrebe prehrambenih aditiva u hrani namijenjenoj ishrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 83/08).

Član 5.
(Deklariranje)

- (1) Upakovana so mora biti deklarirana u skladu s Pravilnikom o općem deklariranju ili označavanju upakovane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08) i odredbama ovog Pravilnika.
- (2) Na deklaraciji se mora nalaziti datum jodiranja soli i rok upotrebe tri godine.

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE

Član 6.
(Vrste soli)

Prema načinu proizvodnje, so razvrstavamo na:

- a) varenu so, dobivenu isparavanjem slane vode;
- b) kamenu so, dobivenu preradom solne rude;
- c) morsku so, dobivenu isparavanjem morske vode.

Član 7.
(Osnovni uslovi)

So za ljudsku ishranu koja se stavlja na tržište mora ispunjavati sljedeće uslove kvaliteta:

- a) da sadrži najmanje 97% natrijevog hlorida računato na suhu tvar (isključujući aditive, odnosno hranjive tvari);
- b) da ne sadrži više od 0,5% vode, osim morske soli koja može da sadrži do 7% vode;
- c) da je bez mirisa i bijele boje s mogućom neznatnom nijansom druge boje;
- d) da ne sadrži više od 0,05% mineralnih primjesa, netopivih u sonoj kiselini;
- e) da ne sadrži strane primjese vidljive prostim okom;
- f) da 20 %-ni vodeni rastvor soli na lakmus-papiru reagira neutralno;
- g) da je jodirana s kalijevim jodatom (KJO₃) tako da je sadržaj elementarnog joda 20-30 mg po kilogramu soli, računajući i prirodni jod, u toku cijelog roka upotrebe, a u skladu s članom 5. ovog Pravilnika.

Član 8.
(Posebni zahtjevi)

So za ljudsku ishranu stavlja se na tržište samo kao upakovana so i mora biti označena:

- a) prema načinu proizvodnje sa oznakom kao "varena so", "kamena so" i "morska so";

- b) prema načinu mljevenja s naznakom "fino mljevena", "krupno mljevena" i "nemljevena";
- c) kao "jodirana so" kojoj je dodat jod;
- d) prema krupnoći čestica sa oznakom "fina so", "sitna so" i "krupna so".

Član 9.

(Označavanje proizvoda na osnovu krupnoće)

- (1) S oznakom "fina so" može se stavljeti na tržište so čije su čestice takve veličine da najmanje 80% proizvoda prolazi kroz sito s otvorima veličine 0,5 mm u kvadratu.
- (2) S oznakom "sitna so" može se stavljeti na tržište so čije su čestice takve veličine da najmanje 80% proizvoda prolazi kroz sito s otvorima veličine 1,3 mm u kvadratu.
- (3) S oznakom "krupna so" može se stavljeti na tržište so čije su čestice takve veličine da najmanje 80% proizvoda prolazi kroz sito s otvorima veličine 3 mm u kvadratu.

Član 10.

(Stavljanje na tržište)

- (1) So za ljudsku ishranu koja se stavlja na tržište, u svim fazama proizvodnje, prerade, obrade i distribucije mora biti zaštićena od svih rizika koji bi mogli uticati na njen kvalitet i zdravstvenu ispravnost, naročito u pogledu sadržaja joda.
- (2) So za ljudsku ishranu mora se skladištiti u odgovarajućim čistim, suhim i tamnim prostorima na temperaturi do 25°C na način da se:
  - a) na mjestu proizvodnje čuva u kontejnerima koji su odignuti od poda;
  - b) na mjestu proizvodnje i skladištima na tržištu skladišti na paletama koje su odignute od poda;
  - c) u prodavnicama čuva na policama;
  - d) te da su ti prostori zaštićeni od pristupa štetocina ili insekata.
- (3) So za ljudsku ishranu mora se transportirati u prijevoznim sredstvima u kojima su osigurani uslovi iz stava (1) te koja imaju čist, suh i taman prostor s temperaturom do 25°C:
  - a) u kontejnerima, ako nije namijenjena prodaji na malo;
  - b) u originalnom pakovanju, ako je namijenjena prodaji na malo, u skladu s odredbama stava (4) ovog člana.
- (4) So za ljudsku ishranu stavlja se na tržište pakovana u polipropilenske vrećice, čiste i nekorištene vrećice od jute ili u drugi neporozni materijal obložen polietilenom visoke gustoće koji garantira zadržavanje adekvatnog nivoa joda do isteka roka upotrebe.

DIO TREĆI - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11.

(Uređivanje usklađenosti)

- (1) Nadležni organi dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika izvršiti usklađivanje propisa u postojećim pravilnicima kojima se reguliraju zahtjevi kvaliteta i zdravstvene ispravnosti soli za ishranu ljudi, s odredbama ovog Pravilnika.
- (2) Za utvrđivanje usklađenosti proizvoda s propisanim općim zahtjevima kvaliteta s ciljem službene kontrole soli za ljudsku ishranu koriste se važeće metode propisane posebnim propisom kao i druge validirane međunarodno priznate metode.

Član 12.

(Službene kontrole i inspeksijski nadzor)

Službena kontrola i inspeksijski nadzor provode se na način kako je to propisano važećim propisima kojima se regulira ova oblast.

Član 13.

(Rok primjene)

Subjekti u poslovanju s hranom moraju uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog Pravilnika u roku 12 mjeseci od njegovog stupanja na snagu.

Član 14.

(Prestanak važenja odredbi)

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaju da važe odredbe čl. 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69. i 70. Pravilnika o kvalitetu kafe i surogata kafe, čaja, začina, koncentrata za supu, pekarskog kvasca, praška za pecivo, praška za puding, dijetetskih proizvoda i aditiva ("Službeni list SFRJ", br. 22/63, 2/64, 25/65, 50/66, 10/67, 54/67, 15/68, 53/69, 27/71, 8/75, 58/77, 13/78, 20/80, 41/80, 45/81, 52/86, 33/89 i 39/89), koji se odnose na so.

Član 15.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 90/09
12. februara 2009. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Nikola Špirić**, s. r.